

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Otwocku II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Konrad Bronowski

Protokolant: sekr.sąd. Anna Bodalska-Krydowska

bez udziału Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Otwocku

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 r. na posiedzeniu

sprawy **M. Ż.**

syna A. i T. z d. Ś., urodzonego w dniu (...). w O.,

oskarżonego o to, że w dniu 10 sierpnia 2015r. w K., pow. (...), woj. (...), naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza policji post. B. Z. poprzez złapanie go jedną ręką za koszulę oraz wyciągnięcie drugą ręką z munduru pałki policyjnej typu tonfa, którą następnie uderzył go w rękę i sierż. sztab. T. L. poprzez uderzenie go pałką typu tonfa w nogę, oraz stosował wobec B. Z. i T. L. groźby karalne pozbawienia życia oraz przemoc w postaci czynnego i biernego oporu, w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnej czynności służbowej polegającej na jego zatrzymaniu w związku z popełnieniem przestępstwa, podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych oraz jednocześnie znieważył podejmujących interwencję funkcjonariuszy policji B. Z. i T. L., używając pod ich adresem słów powszechnie uznawanych za obelżywe, podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, tj. o czyn z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

I. oskarżonego M. Ż. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k., przyjmując, iż stosował on przemoc w postaci czynnego oporu i za ten czyn skazuje oskarżonego, a na podstawie art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. wymierza mu karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po 40 (czterdzieści) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego M. Ż. nawiązkę w kwocie po 500 (pięćset) złotych na rzecz każdego z pokrzywdzonych – B. Z. i T. L.;

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu M. Ż. na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania w dniach od 10 sierpnia 2015 roku, godzina 6.20 do dnia 11 sierpnia 2015 roku, godzina 11.20, przyjmując, iż stanowi ono dwa dni pozbawienia wolności i odpowiada czterem dniom kary ograniczenia wolności;

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądza od oskarżonego M. Ż. na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu w kwocie 370 (trzystu siedemdziesięciu) złotych, w tym opłatę w kwocie 300 (trzystu) złotych.

Na podstawie art. 424 § 3 k.p.k. uzasadnienie wyroku sporządzono w zakresie dotyczącym podstawy prawnej wyroku oraz zawartych w nich rozstrzygnięć, wobec wydania wyroku przy zastosowaniu art. 343 k.p.k.

M. Ż. został oskarżony o to, że w dniu 10 sierpnia 2015r. w K., naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza policji post. B. Z. poprzez złapanie go jedną ręką za koszulę oraz wyciągnięcie drugą ręką z munduru pałki policyjnej typu tonfa, którą następnie uderzył go w rękę i sierż. sztab. T. L. poprzez uderzenie go pałką typu tonfa w nogę, oraz stosował wobec B. Z. i T. L. groźby karalne pozbawienia życia oraz przemoc w postaci czynnego i biernego oporu, w celu zmuszenia ich do zaniechania prawnej czynności służbowej polegającej na jego zatrzymaniu w związku z popełnieniem przestępstwa, podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych oraz jednocześnie znieważał podejmujących interwencję funkcjonariuszy policji B. Z. i T. L., używając pod ich adresem słów powszechnie uznawanych za obelżywe, podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, tj. o czyn z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

Przedmiot ochrony w przypadku czynu zabronionego określonego w art. 222 § 1 k.k. jest złożony. Składa się na niego prawidłowa działalność instytucji państwowej lub samorządowej wymagająca wolnej od napaści aktywności funkcjonariusza publicznego, pełniącego swoje obowiązki służbowe, a także nietykalność cielesna samego funkcjonariusza publicznego jako wartość związana ściśle z godnością osoby ludzkiej.

Przestępstwo określone w art. 222 § 1 k.k. jest przestępstwem formalnym. Dokonanie przestępstwa nie zależy od nastąpienia skutku, tzn. doznania przez funkcjonariusza publicznego uszczerbku od fizycznych oddziaływań na jego ciało. Naruszenie nietykalności cielesnej nie wymaga naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia.

Naruszenie nietykalności cielesnej zachodzi "podczas" pełnienia przez funkcjonariusza publicznego obowiązków służbowych, gdy zachodzi zbieżność czasowa i miejscowa zachowania sprawcy i wykonywania obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego

Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego realizuje znamiona przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. także wtedy, gdy dokonane jest „w związku” z pełnieniem przez funkcjonariusza publicznego jego obowiązków służbowych. W tym wypadku nie jest konieczny związek czasowy ani przestrzenny z pełnieniem obowiązków. Istota tego związku polega na tym, że wykonywana przez funkcjonariusza czynność, mieszcząca się w ramach jego obowiązków służbowych, jest motywem działania sprawcy naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariusza. Czynność służbowa funkcjonariusza publicznego może czasowo poprzedzić naruszenie nietykalności cielesnej, może być z tym naruszeniem równoczesna, a także naruszenie nietykalności cielesnej może być motywowane czynnością funkcjonariusza, która ma nastąpić dopiero w przyszłości. Znamień "w związku" w art. 222 § 1 k.k. należy interpretować w sensie "z powodu".

Czyn określony w art. 224 § 2 k.k. polega na zmuszaniu funkcjonariusza publicznego albo osoby przybranej mu do pomocy do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej. Czynność sprawcza wymaga tu zastosowania przemocy lub groźby bezprawnej. Nie musi to być przemoc wobec osoby. Dlatego zastosowanie przemocy nakierowanej na przedmiot może być uznane za wypełniające znamiona tego czynu.

Czyn określony w art. 226 § 1 k.k. popełnia ten, kto znieważa funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Przedmiotem ochrony art. 226 § 1 k.k. są godność i powaga funkcjonariusza lub osoby mu przybranej, a pośrednio powaga organu, który reprezentuje lub godność i powaga konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej. Czynność sprawcza polega na znieważaniu. Przestępstwo to jest przestępstwem powszechnym, może je popełnić każdy. Penalizacji na podstawie w/w przepisu podlega znieważenie funkcjonariusza podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Zniewaga może przybierać postać lżenia, wyszydzania, a nawet lekceważenia.

Występkiem o charakterze chuligańskim, o którym mowa w art. 57a § 1 k.k., zgodnie z ustawową definicją zawartą w art. 115 § 21 k.k. jest występkiem polegający na umyślnym zamachu na zdrowie, na wolność, na cześć lub nietykalność cielesną, na bezpieczeństwo powszechne, na działalność instytucji państwowych lub samorządu terytorialnego, na porządek publiczny, albo na umyślnym niszczeniu, uszkodzeniu lub czynieniu niezdatną do użytku cudzej rzeczy, jeżeli sprawca działa publicznie i bez powodu albo z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego.

W zarzucie postawionym oskarżonemu wskazano, iż działała on publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku publicznego.

Jak to przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie, przesłanka "działania bez powodu" odnosi się do motywacji (pobudek) podjętego działania. Ma ona charakter subiektywny, ale oceniana powinna być na podstawie przyjmowanych w społeczeństwie kryteriów, ocen i wartości. Aby przestępstwo (a ściślej występkiem) miało charakter chuligański, musi być spełnionych łącznie kilka warunków: a) sprawca musi dopuścić się czynu polegającego na umyślnym zamachu na zdrowie, wolność, cześć lub nietykalność cielesną, na bezpieczeństwo powszechne, na działalność instytucji państwowych lub samorządu terytorialnego, na porządek publiczny albo na umyślnym niszczeniu, uszkodzeniu lub czynieniu niezdatną do użytku cudzej rzeczy; b) sprawca musi działać publicznie; c) musi działać bez powodu lub z oczywiście błahego powodu; d) poprzez swoje zachowanie okazywać rażące lekceważenie porządku prawnego.

Kolejną niezbędną cechą konstytutywną chuligańskiego charakteru przestępstwa jest to, aby sprawca działał w rozumieniu powszechnym bez powodu lub z oczywiście błahego powodu. O braku powodu do działania mówimy wtedy, gdy nie istnieje świadomy, racjonalny motyw działania, gdy działaniu brak wszelkich racji. W wypadkach takich sam sprawca nie umie często wyjaśnić, dlaczego podjął działanie w sytuacji, w której nikt go nie sprowokował, ani nie istniały inne okoliczności tłumaczące jego reakcję. O powodzie zupełnie błahym należy mówić wówczas, gdy zachodzi oczywista nieadekwatność reakcji sprawcy do przyczyny zewnętrznej powodującej działanie, gdy cel, w jakim sprawca działa, nie usprawiedliwia - w rozumieniu powszechnym - w jakimś istotniejszym stopniu drastyczności środków podjętych przez sprawcę dla jego osiągnięcia. Sprawcą powoduje tu często nie licząca się z wymaganiami współzycia chęć agresywnego wyładowania się, wyrządzająca szkodę współobywatelowi, organowi państwowemu lub instytucji.

Znamię działania bez powodu lub z oczywiście błahego powodu winno być ujmowane od strony przedmiotowej, gdyż przy jego ocenie ważne jest rozumienie powszechne, a nie punkt widzenia sprawcy, a zatem działanie "bez powodu" to takie, które nie miało, w rozumieniu powszechnym, uzasadnienia w obiektywnej rzeczywistości, chociaż sprawca działał z jakiegoś powodu (w znaczeniu podmiotowym). W wypadku natomiast powodu "oczywiście błahego" wystąpi przyczyna zewnętrzna, która zrodziła w sprawcy decyzję określonego działania, ale działanie to jest w ocenie społecznej (w rozumieniu powszechnym) nieadekwatne do przyczyny". Jako typowe działanie bez powodu należy wskazać zachowanie niesprowokowane przez pokrzywdzonego ani też niemające podłoża w zatargu z pokrzywdzonym.

Kolejnym koniecznym elementem charakteru chuligańskiego czynu jest to, aby sprawca przez swój czyn okazał rażące lekceważenie porządku prawnego. Nie chodzi tu jednak o motywację sprawcy, rozumianą jako chęć okazania lekceważenia tych zasad, ale wydźwięk jego czynu w otoczeniu, które zetknęło się z czynem. Ta przesłanka jest spełniona wówczas, gdy sprawca, podejmując bezprawne zachowanie, nie liczy się z interesem jednostkowym lub całej zbiorowości, przy czym owo lekceważenie odbiega znacznie od przeciętności, jest rażące.

Mając na uwadze, iż oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, jak również iż okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości, Sąd na podstawie art. 343 k.p.k. uwzględnił wniosek złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. przy czym uznał, iż M. Ż. stosował przemoc w postaci czynnego oporu i wymierzył oskarżonemu M. Ż. karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, nadto na podstawie art. 57a § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w kwocie po 500 (pięćset) złotych na rzecz każdego z pokrzywdzonych – B. Z. i T. L., mając na względzie, że taki rodzaj i wymiar kary i środków kompensacyjnych oskarżony ustalił z organem prowadzącym postępowanie.

Wymierzając oskarżonemu karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności, Sąd omyłkowo w podstawie prawnej wymiaru kary wskazał przepis art. 222 § 1 k.k. zamiast prawidłowo art. 224 § 2 k.k. Zgodnie bowiem z przepisem art. 11 § 3 k.k. Sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą. W przypadku przestępstwa popełnionego przez oskarżonego najsurowszą karę przewidywał przepis art. 224 § 2 k.k., zagrożony karą 3 lat pozbawienia wolności. Wskazany przez Sąd w wyroku przepis art. 222 § 1 k.k. również przewiduje zagrożenie do 3 lat pozbawienia wolności, jednak zagrożenie karą w tym wypadku przewiduje również możliwość orzeczenia kary grzywny albo kary ograniczenia wolności.

Sąd decydując o wymiarze kary kierował się dyrektywami określonymi w art. 53 k.k. W tym zakresie baczyl, aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynów oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd uwzględnił całokształt okoliczności, zarówno łagodzących jak i obciążających mających wpływ na wymiar kary.

W ocenie Sądu okoliczności łagodzące stanowiło przyznanie się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu, jak również wyrażona w toku postępowania przygotowawczego skrucha. Jako okoliczności obciążające Sąd przyjął dotychczasową karalność oskarżonego oraz to, iż oskarżony w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu znajdował się w stanie nietrzeźwości. Sąd miał również na względzie, że czyn oskarżonego godził bezpośrednio w czynności wykonywane przez funkcjonariuszy policji oraz ich zdrowie i cześć, a jego zachowanie zostało podjęte przy, gdy policjanci dokonywali legitymowania oskarżonego w związku z wezwaniem ich na interwencję.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd odnosił ją w szczególności do stopnia winy oskarżonego, społecznej szkodliwości czynu, biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć. Sąd wymierzając oskarżonemu karę uwzględnił również motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu. Sąd miał na względzie uprzednią karalność oskarżonego.

W ocenie Sądu wymierzona oskarżonemu kara 2 lat ograniczenia wolności w przypadku oskarżonego spełni swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze, jak również uwzględnia stopień winy i stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego. Wymierzona oskarżonemu kara uwzględnia okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstwa oraz motywację oskarżonego.

W ocenie Sądu postawa oskarżonego, jak również okoliczności w jakich doszło do popełnienia przestępstwa pozwalały na zastosowanie wobec oskarżonego przepisu art. 37 a k.k. i wymierzenie mu kary ograniczenia wolności, pomimo iż ustawa za czyn popełniony przez oskarżonego przewiduje zagrożenie karą do 3 lat pozbawienia wolności. Za wymierzeniem oskarżonemu kary ograniczenia wolności przemawiała konieczność orzeczenia wobec oskarżonego kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, gdyż w ocenie Sądu tylko wykonanie kary wobec oskarżonego pozwoli mu zrozumieć naganność jego zachowania, uwzględniając całokształt zachowania oskarżonego w czasie popełnienia przestępstwa. Jednocześnie Sąd miał na względzie, iż kara ograniczenia wolności jest karą łagodniejszą od kary pozbawienia wolności i w przypadku oskarżonego będzie ona karą adekwatną do stopnia winy oskarżonego jak również stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu, a okoliczności i rodzaj popełnionego przez oskarżonego przestępstwa nie uzasadniają wymierzenia oskarżonemu kary pozbawienia wolności.

Kara ta w ocenie Sądu odniesie swoje cele wychowawcze i zapobiegawcze względem oskarżonego, zaś w kara pozbawienia wolności byłaby karą zbyt surową w przypadku oskarżonego. Nadto Sąd miał na uwadze, iż postawa oskarżonego wskazuje, iż zastosowanie wobec niego kary wolnościowej - ograniczenia wolności - zgodnie z przepisem art. 37a k.k., odniesie również cele w zakresie prewencji ogólnej. Jednocześnie Sąd zobowiązał oskarżonego do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Orzekając w tym zakresie Sąd baczyl, aby wymiar czasu pracy był adekwatny do stopnia winy i społecznej szkodliwości

czynu popełnionego przez oskarżonego. Orzekając obowiązek wykonywania pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin, Sąd miał na uwadze, iż oskarżony pracuje, nie mniej jednak w ocenie Sądu jedynie wskazany wymiar czasu pracy będzie adekwatny do czynu popełnionego przez oskarżonego, pozwoli także oskarżonemu wyciągnąć właściwe wnioski na przyszłość, tak aby w przyszłości nie popełnił on więcej przestępstw, a jednocześnie rozmiar orzeczonej kary ograniczenia wolności wskazuje, że jest możliwe pogodzenie wykonywania pracy zarobkowej z orzeczoną obowiązkiem wykonania pracy na cel społeczny.

Nadto Sąd na podstawie art. 57a § 2 k.k. zgodnie ze złożonym w trybie art. 335 §1 k.p.k. wnioskiem orzekł od oskarżonego nawiązkę w wysokości po 500 złotych na rzecz pokrzywdzonych B. Z. i T. L.. Określając wysokość nawiązki, Sąd miał na uwadze stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego, okoliczności jego popełniania oraz doznana przez pokrzywdzonych krzywdą od oskarżonego, wykraczającą poza ramy mieszczące się w wykonywaniu obowiązków służbowych. W ocenie Sądu wysokość orzeczonej nawiązki jest proporcjonalna do stopnia zawinienia oskarżonego.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary ograniczenia wolności Sąd zaliczył oskarżonemu M. Ż. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w postaci zatrzymania w dniach od 10 sierpnia 2015 roku godz. 6.20 do dnia 11 sierpnia 2015 roku godz. 11.20, zaokrąglając okres rzeczywistego pozbawienia wolności w górę do pełnego dnia, przyjmując, jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dniom kary ograniczenia wolności, co stanowi cztery dni kary ograniczenia wolności.

Na podstawie art. 627 k.p.k. Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 370 złotych, w tym opłatę w kwocie 300 złotych. Wysokość opłaty została obliczona zgodnie z ustawą o opłatach w sprawach karnych.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.